

ZULMÜ ENGELLEMEK*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Hepinize kucaklar dolusu dualar, hayır temmenîlerim, selâmlar, sevgiler, saygılar... Hamburg'dan telefon ediyorum. Telefonla vaazımız Hamburg'dan oluyor. Bugünkü hadis-i şeriflerin birincisinin konusu merhamet, acıma, şefkat üzerine...

a. Herkese Merhamet Etmek

Biliyorsunuz, Allah-u Teâlâ Hazretleri rabbimiz, mevlâmız, yaradanımız, *Erhamü'r-râhimîn*, merhametlilerin en merhametlisi... *Ve lehü'l-esmâü'l-hüsnâ*; en güzel sıfatlar Rabbimizindir, kemal sıfatlarıyla muttasıftır. Her türlü nakîsadan, noksandan, eksiklikten, kusurdan münezzehtir, yücedir. Rabbimiz teâlî ve ulûm sahibidir. Onun sıfatları en güzel sıfatlar olduğu için, herkesin de o sıfatları iyice öğrenmesi, ona göre kendisine çeki düzen vermesi lâzım! Onlardan bir nebze edinmeye, onlara sahip olmaya çalışması lâzım!..

Bu merhamet, acıma, şefkat, sevme, sevip de acıma, iyiliğini isteme, kötü durumunu görüce üzülme duygusu, çok yüksek bir duygudur, çok önemli bir duygudur. Dinimizde yeri çok büyük olan bir duygudur.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Bir insan merhamet etmezse, merhametsizse, katı kalpliye, duygusuzsa; merhamet edilecek durumda olan, acınacak durumda olan kimselere merhamet etmiyorsa, Allah da ona merhamet etmez:¹

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.V, s.2235, no:5651; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.1808, no:2318; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.355, no:5218; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.318, no:1911; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.228, no:7121; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.202, no:457; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.296, no:5892; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.391, no:7855; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.XI, s.298, no:20589; Beyhakî, *Sünenü'l- Kübrâ*, c.VII, s.100, no:13960; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.64, no:7974; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.II, s.15, no:516; ; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X, s.177, no:5316; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.68; İbn-i Hibbân, *Sikât*, c.III, s.18, no:62; Ebû Hüreyre RA'dan.

Buhârî, *Sahîh*, c.V, s.2239, no:5667; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.365, no:19264; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.333, no:2388; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, no:211; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXVII, s.246, no:5803; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.3, no:6351; Buhârî, *Târih-i Kebir*, c.I, s.278, no:893; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.409; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.VI, s.80, no:291; Cerîr ibn-i Abdullah RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.777, no:5218; Akra' ibn-i Hâbis RA'dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.43, no:6825; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.III, s.552, no:6672; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.62, no:12124; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.241, no:10163; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.IV, s.177, no:3047; Abdurrahman ibn-i Avf RA'dan.

Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.47, no:95; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.403, no:13488; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.221, no:5400; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.215, no:25367; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.241, no:10164; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.69, no:6943; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.309, no:1006; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.136, no:371; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.91; İbn-i Sa'd, *Tabakâtü'l-Kübrâ*, c.I, s.138; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.246; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.28, no:3562; İmrân ibn-i Husayn RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.341; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.93; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.166, no:5986; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXI, s.376, no:23762.

مَنْ أَلَّ يَرْحَمُ، أَلَّ يُرْحَمُ

خ. م. طب. عن جابر؛ حم. خ. م. د. ت. حب. عن أبي هريرة؛ طب. عن ابن عمر؛ أبو نعيم عن ألقرع بن حابس

RE. 446/11 (*Men lâ yerham, lâ yürham*)
“Merhamet etmeyen merhamet bulamaz, merhamete mazhar olamaz.”

Tabii bu mü'minin umumî evsafı arasında çok önemli bir yer tutuyor. Acıma duygusu, severek, herkesin iyiliğini isteyerek, kötü durumda olanların o durumdan kurtulmasını temennî ederek, şefkat, sevgi, acıma göstermek önemli bir duygu... Tabii bunun herkese yönelik olması lâzım! Çünkü Peygamber SAS Efendimiz, Ebû Hüreyre RA'nın bize rivâyet eylediğine göre buyurmuş ki:²

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، أَلَّ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا رَحِيمٌ.
قَالُوا: كَلْنَا رَحِيمٌ. قَالَ: أَلَّ، حَتَّى يَرْحَمَ الْعَامَّةَ

(الحكيم عن أبي هريرة، الحكيم عن الحسن)

RE. 458/6 (*Ve'llezî nefsi bi-yedihî, lâ yedhulü'l-cennete illâ rahîmün. Kâlû: Küllünâ rahîmün. Kàle: Lâ, hattâ yerhame'l- àmmeh.*) *Sadaka rasûlü'llàh.*

² Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.424, no:1454; Deylemî, *Müsnedü'l-*

Firdevs, c.IV, s.368, no:7067; Ebû Hüreyre RA'dan.

Abdullah ibn-i Mübarek, *Zühd*, c.I, s.352, no:990; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.310, no:5989; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.283, no:13477; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.397, no:25162; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l- Usûl*, c.IV, s.133.

Bu hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz, bir nebze açıkladığım merhamet duygusunu anlatıyor, buyuruyor ki: *(Ve'llezî nefsi bi-yedihî)* “Şu canım, şu nefsim, şu hayatım, elinde olan yaradana, Allah’a, alemlerin Rabbine yemin olsun ki...”

Peygamber Efendimiz'in canı, niye onun elinde?.. Yâni dilerse yaşatır, dilerse hayatına son verir. Ölmesini murad ederse, öldürür; yaşamasını murad ederse, hayat verir.

وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ

(Âl عمران: ١٥٦)

(Va'llàhu yuhyî ve yümît) [Yaşatan da, öldüren de Allah'tır.] (Âl-i İmrân, 3/156) Allah dilediğini diriltir, dilediğini öldürür.

(Ve'llezî nefsi bi-yedihî) “Şu nefsim...” Buradaki nefisten maksad nefsi-i emmâre değil. Yâni, “Şu varlığım, kendim, canım, vücudum elinde olan Allah'a yemin olsun ki..” diyor, Peygamber Efendimiz. “*Va'llàhi*” dese, düz bir yemin olacak, öyle demiyor: *(Ve'llezî nefsi bi-yedihî)* “Şu canımın elinde olduğunu bildiğim Rabbim, yaradanıma yemin olsun ki...” diye böyle bir yeminle başlıyor.

Bu çok önemli bir söz, yemin etmek çok önemli bir hareket... Peygamber SAS Efendimiz'in yemini, çok önemli bir şey söyleyeceğini gösterir ve hayatını ortaya koyarak ettiği bir yemin bu... Yâni bu yeminden: “Bak ben biliyorum ki, beni yaşatan, vefatım geldiği zaman da

öldürecek olan Allah; onun huzuruna gideceğini bilen, hesaba çekileceğini bilen bir insan olarak söylüyorum...” gibi mânâlar da anlayabiliriz.

Bu büyük yeminin arkasından Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*Lâ yedhulü'l-cennete illâ rahîmün*) “Cennete ancak merhametli kişi girecek, merhameti olmayan girmeyecek. Ancak merhametli olan, rahîm olan, rahmet sahibi, şefkat sahibi, acıma duygusuna sahip kişi girecek.”

Tabii burada bir de, *rahîm* sıfat-ı müşebbehedir, hattâ mubalağa-yı ism-i fâil sîgasıdır. Yâni acıma duygusu biraz da fazlaca olacak, az değil, bir lokma değil. Şöyle bir göstermelik, nümûnelik miktar değil... Müslümanın bayağı merhametli olması lâzım, gözü yaşlı olması lâzım! İnsanları, mahlûkları sevmesi lâzım! Müslümanın herkese acıması lâzım!..

Peygamber SAS Efendimiz'in gözü yaşlıydı, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in gözü yaşlıydı. Bahadır Ömerü'l-Fâruk Efendimiz'in gözü yaşlıydı, gözlerinden akan yaşlardan yanaklarında izler kalmıştı. Çok ağlamalarıyla, çok gözyaşı dökmeleriyle tanınmış kimselerdi. Ama bunlar bir yeri acıdığından dolayı, bir ağrıdan sızıdan dolayı ağlama değil; ayet-i kerimenin kendisine ifade ettiği mânâdan dolayı, karşılaştığı muazzam bir ilâhî, ibretli, hikmetli olaydan dolayı; tefekkür edip, tefekkür edip tefekküründen hâsıl olan sonuçtan, kıssadan çıkan hisseden dolayı... Böyle çeşitli sebeplerden, duygusal, derin duygulu insanlar oldukları için ağlardı.

Peygamber Efendimiz bazan başkalarına Kur'an-ı Kerim okuturdu, dinlerken inci gibi gözyaşlarını dökerdi. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz evinin avlusunda ibadet edip ağlarken, mahallenin insanları avlunun dışından bakarlardı: “Niye ağlıyor, nasıl ağlıyor, nasıl bir insan?” diye, hayretle, merakla bakar ağlarlardı.

Rahîm sıfatını kesb edecek kadar merhametli olması lâzım insanın... Rahîm olanlar cennete girecek. Meselâ Allah-u Teâlâ

Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de İbrâhim AS anlatılırken şöyle tavsif buyuruyor:

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ أَلَوَاهُ حَلِيمٌ

(التوبة: ١١٤)

(*Inne ibrahîme le-evvâhün halîm.*) “İbrâhim çok ah vah eden, çok gözü yaşlı bir kimseydi.” (Tevbe, 9/114) diye methediyor.

İbrâhim AS gözü yaşlı, merhametli insandı. Peygamber Efendimiz gözü yaşlı, duygulu, merhametli insandı. Ya'kub AS Yusuf'u için ağladı, gözü yaşlı insandı. Yâni, iman insanı rikkatli, merhametli, şefkatli yapıyor, sevgili yapıyor; başka insanlara acıyor.

Şu Yâsin Sûresi'nde düşünün ki, kendisini öldüren insanlara Habîbü'n-Neccâr ne diyor; o mübareğe Allah tarafından cennetlik olduğu bildirildiği zaman:

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ، قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ. بِمَا
غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ

(يس: ٢٦-٢٧)

(*Kîle'dhuli'l-cenneh*) “Haydi kulum, cennete gir!” diye, kendisine hitâb-ı ilâhîyle iltifat olunurken bile kavmini düşünüp ne diyor:

(*Kàle yâ leyte kavmî ya'lemûn.*) “Keşke benim kavmim benim haklı olduğumu, söylediklerimin doğru olduğunu bilselerdi. (*Bimâ gafera lî rabbî ve cealenî mine'l-mükramîn.*) Rabbimin beni afv ü mağfiret eylediğini, beni ikrama mazhar olanlardan kıldığını bilselerdi.” (Yâsin, 36/26-27) diyor. Yâni, “O mürsellerin söylediği ilâhî hakîkatlerin gerçek olduğunu bilselerdi, keşke öyle cinayet işlemeselerdi.” diyor. Bu ayet-i kerimeden, ahirette bile hâlâ onlara acıdığını anlıyoruz.

Aziz ve sevgili kardeşlerim! Demek ki, müslüman çok merhametli olacak. Hem de suç işleyenlere karşı bile, günahişleyenlere karşı bile:

“—Ah, günahı işlemeselerdi...

Ah keşke günahın ne kadar kötü olduğunu anlasalardı...

Keşke haksızlık etmeselerdi, keşke zulüm yapmasalardı...

Akıbetleri fenâ olacak, cehenneme düşecekler, cayır cayır yanacaklar, keşke yanmasalardı.” diyecek. Yâni, günahkârlara bile acıyacak, günahattan dönmelerini isteyecek.

Peygamber Efendimiz böyle yemin ederek, cennete ancak çok merhametli insanların, merhamet duygusu içine iyice yerleşmiş, şefkatli, merhametli, rikkatli insanların gireceğini söyleyince; (*kâlû*) dediler ki:

(*Küllünâ rahîmün*) “Yâ Rasûlallah, hepimiz merhametliyiz, sizin bu söylediğiniz, buyurduğunuz güzel duyguya sahibiz, hepimiz merhametliyiz.”

Peygamber Efendimiz onlara itiraz buyurdu. (*Kâle*) Dedi ki: (*Lâ, hattâ yerhame'l-âmmeh*) “Azıcık bir merhametle olmaz, herkese acıyacak.”

Çocuk düşmüş; “Ah yavrum!” diyor, acıyor. Atın, devenin yükü fazla gelmiş, burnundan soluyor; acıyor... (*Hattâ yerhame'l-âmmeh*) “Azıcık bir şey değil, herkese, umûma acıyacak.” *Amme*, umûm, herkes, genel olarak tüm toplum, tüm insanlar... Hepsine acıyacak, ayırım yapmaksızın, topluca herkesin iyiliğini isteyecek. “Herkesin iyiliğini istemedikçe rahîm sayılmaz.” Demek ki, bir müslümanın topluma karşı merhameti olması lâzım, herkesin iyiliğini istemesi lâzım!..

Fakat burada bir noktaya işaret etmek istiyorum. Başka zaman konuşmalarım da, yazılarımda da daima bu hususu açıklamağa çalıştım. Bu güzel hadis-i şerifleri dinleyen kimseler ve tabii Yunus Emre'yi, Mevlâna Hazretleri'ni, onların aşktan, sevgiden, şevkten bahseden sözlerini duyan kimseler diyorlar ki:

“—İslâm sevgi dini, şefkat dini, rikkat dini, hassaslık dini...”

İyi, güzel, doğru, yanlış değil amma, bir de dünyada azılı kötüler var, azılı zâlimler var, azılı kâtiler var... Ne kadar söylesen, gülüp geçiyor. Sen, “Allah CC böyle buyurdu, şöyle buyurdu...” diye ayet okuyorsun, imansız olduğu için, senin imanla dolu sözlerini kabul etmiyor.

Hani eski devirde inanmayan, inançsız, ateist kimselere *dehrî* derlerdi. Öyle bir kimseye mollanın birisi Kuran’dan ayetler getirip; (*Kâle’llâhu teâlâ*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri şöyle buyurdu, böyle buyurdu...” diye ikna etmeye çalışınca; o da cevabında kendi bölgesine ait şiveyle demiş ki:

“—Men özünü inkâr edirem, sen bana sözünü dirsen...”

Yâni, “Ben Allah’ın kendisini kabul etmiyorum, ateistim, onun varlığını anlayamamışım, kalın kafalıyım; sen Kur’an-ı Kerim’den ayet okuyorsun!” demiş.

Demek ki, öyle insanlar var ki, ne söylesen tesir etmiyor. Bilimsel gerçekleri söylüyorsun, ayetleri söylüyorsun; “Avrupa’da böyle diyorlar, Amerika’da ilim ilerlemiş, şöyle bir şey bulunmuş, bu Kur’an-ı Kerim’e falanca Amerikan senatörü inanmış, müslüman olmuş, filanca ilim adamı müslüman olmuş...” diyorsun, kalbi yumuşamıyor.

Yumuşasın yumuşamasın, o kendisine ait, kişisel, özel bir durum. Tamam, inançsız olduğu için, kâfir olduğundan ne olacaksa olacak... Ama onunla da kalmıyor, yâni kendi özel halinde kalmıyor, bir de başkalarına zulmü, haksızlığı, cevri, cefası devam ediyor. Öldürüyor, vuruyor, kırıyor, üzüyor, haksızlığı yapıyor, hırsızlığı yapıyor, arsızlığı, yüz­süz­lü­ğü yapıyor... O zaman ne olacak?..

Tamam, Müslümanlık merhamet dini, şefkat dini, re'fet dini, yumuşaklık ünsiyet dini, saygı dini, hoşgörü dini ama; kötüye de hoşgörü var mı?.. Yâni T. C. kanunlarında hırsıza müsamaha var mı, katile merhamet var mı, veyahut dolandırıcıyı koruma var mı?.. Olmaz, hiç bir yerde olmaz. Neden?.. Suç kötüdür, o sevilmez, ama haksızlığı, suçu işleyen kişi belki iflah olabilir. O kötülük yapmağa devam ederse, sonu ya hapis olacak, ya darağacı olacak, ya da teneşir paklayacak, yıkılıp gidecek.

Şairin eski bir zâlim insana dediği gibi:³

*Ne kendi eyledi rahat, ne halka verdi huzur;
Yıkıldı gitti cihandan, dayansın ehl-i kubûr!*

Ahirette çekecek, ahirette durumu çok kötü olacak ama, biz onun dünyada kötülük yapmasına müsaade edemeyiz ki... Yâni bu yine merhamet duygusuna aykırı bir şey.

“—Bırakın, kötü kötülüğünü yapsın!”

³ Sultan II. Mahmud devri devlet adamlarından Halet Efendi (1760-1823) için söylenmiştir.

Olmaz! Öteki insanlara kötülük yapıp dururken, bir zâlimin kötülük yapmasına müsâade etmek, merhametsizliktir, yanlış bir şeydir.

Onun için güzel ahlâk, yeri geldiği zaman iyi işleri yapmak; yeri geldiği zaman da suçluyu affetmek, bağışlamak, hoş görmek... Çocuğa da, “Bir daha yapma bakayam!” demek. Ama temerrüt varsa, inat varsa, ısrar varsa, uslanmazlık varsa, onu da durdurmak; kötülüğün kaynağını kurutmak, kötülüğü de yaptırmamak... O da önemli.

Bazıları bunu anlayamıyor. Bu, dünyanın her yerinde her zamanında şarttır, gerekmiştir. Onun için, suç olduğu yerde cezâ vardır. Cezâyı hak eden cezâyı yer. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

“—Kim suç işlemişse onun cezâsı verilmelidir. Aciz, nâçiz, halktan, vasıfsız sıradan insanlardan birisi suç işlediği zaman, kanunları uygulayıp da; eşraftan, âyandan, yüksek tabakadan bir insan suç işlediği zaman onu kıvırttırmak, cezâyı ona vermemek, hoş görmek, atlatmak, kayırmak, kollamak veya korkmak olmaz. Ona da cezâ verilecek. O hususta merhametliliğiniz tutmasın!”

وَالْأَلْ تَأْخُذْكُمْ بِهِيْمَا رَافَةٌ فِي دِيْنِ اللّٰهِ

(النور: 2)

(*Ve lâ te’huzküm bihimâ re’fetün fî dîni’llâh*)
“Allah’ın verdiği cezâda, onu uygulamada merhamet etmeyin!” (Nur, 24/2) Çünkü

merhametten maraz olur, suça teşvik olur, kötülük yapanlar çoğalır, kötülük yapma arzusu çoğalır, kötülük yapmaktan korku kalmaz.

Demek ki, İslâm'ı iyi anlamak lâzım! Suçlu kurtarılmaya çalışılır ama, suç sevilmez. Kötü her zaman kötüdür, kötünün engellenmesine çalışılacak. İnsanın İslâm'da, hele hele topluma karşı büyük sorumluluğu vardır. İnsan àmmeye merhamet edecek, yâni umûma, halkın topuna, toplumun hepsine merhamet edecek; topluma zarar verecek şeyleri de engellemeğe gayret edecek.

İslâm toplum dinidir, topluluğu koruma dinidir. Hem kişiyi koruyor, hem toplumu koruyor, hem ikisinin arasında bir denge kuruyor.

Kapitalizm kişiyi korumuştur, kişiye çok serbestlik vermiştir, patronun işçiyi ezmesine yol açmıştır. Sosyalizm, komünizm topluma önem vermiştir, kişinin haklarını küçümsemiştir, önemsememiştir. Toplumun lehine kişiye zulmetmiş, hürriyetlerini gasbetmiştir. Yâni bu rejimler dengesiz olmuştur. Bu idareler, insanın mutlu bir yaşam sürmesini sağlayamamıştır.

İnsana ve topluma, kişiye ve topluluğa hakları ölçülü şekilde verip, ne onu ezdiren, ne ötekisini bozduran en güzel sistem, en güzel nizam İslâm'dır. Onun için İslâm'ın bu kadar ölçülü, bu kadar olgun, bu kadar dengeli olduğunu çok güzel anlamak lâzım! Bir insan topluma merhamet edecek, herkese merhamet edecek. Suçluya da merhamet edebilir, suçluyu suçtan kurtarmak için çalışabilir.

Çok meşhurdur, Peygamber SAS Efendimiz bir seferinde buyurdu ki:⁴

أَنْصُرُ أَخَاكَ ظَالِمًا، أَوْ مَظْلُومًا! قِيلَ: يَا رَسُولَ
اللَّهِ، نَصْرَتُهُ مَظْلُومًا، فَكَيْفَ أَنْصُرُهُ ظَالِمًا؟ قَالَ:
تَمْنَعُهُ مِنَ الظُّلْمِ، فَذَلِكَ نَصْرُكَ

(خ. ت. حم. حب. ع. هب. ق. عن أنس)

(Ünsur ehàke zàlimen, ev mazlûmen)
“Müslüman kardeşin zàlim de olsa, mazlum da
olsa ona yardımcı ol!”

⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.863, no:2312; Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.210, no:2181; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.99, no:11967; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.571, no:5167; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.346, no:576; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.449, no:3838; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.101, no:7606; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.94, no:11290; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.94; Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.II, s.764, no:762; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.411, no:1401; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.375, s.646; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.V, s.83; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.321; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.358, no:7458; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.122, no:229; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.V, s.338, no:40057; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.III, s.93, no:1092; Hâris, *Müsned*, c.III, s.238, no:747; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.431, no:1757; Enes RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.570, no:5166; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.202, no:649; Hz. Aişe RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.210, no:679; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.401, no:2753; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIII, s.345; Câbir RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.414, no:7204, 7205; *Keşfü'l-Hafâ*, c.1, s.241, no:631;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.VII, s.76, no:5840; RE. 84/7.

(Kîle) Denildi ki: (*Yâ rasûla'llâh, nasartühû mazlûmen*) “Yâ Rasûlallah, mazlum olduğun zaman yardım etmeyi anlıyorum. Yâni birisi ona zulmediyor, gideyim yardımına koşayım, zulme uğramasın, zulümden kurtulsun...(Fekeyfe ensuruhû zâlimen) Ama zâlimken ona nasıl yardım edeyim, bu ne demek?”

(Kâle) O zaman Peygamber Efendimiz buyurdu ki: (*Temneuhû mine'z-zulmi*) “Zâlimi zulmünden alıkoyarsın, zulmü yapamaz duruma getirirsin, zulüm yapmasını engellersin; (*fezâlike nasruke*) bu da ona senin yardımındır.”

Çünkü, zulüm yapmadığı zaman cezâ çekmeyecek, mahvolmayacak, kahrolmayacak; toplum da zarara uğramayacak. Demek ki zâlime yardım, zulmü yapmamasını sağlamak; mazluma yardım, zulme uğradığı zaman imdâdına koşmak... Bu çok önemli, İslâm'ı böyle doğru anlamak lâzım! Bir de İslâm'ın tek tarafını anlayıp, İslâm merhamet dinidir deyip, kulağının üstüne yatıp, mazlumların feryadını duymamak da insanlık değil...

Burada televizyonun karşısına geçiyorum, Türk televizyon kanallarını izliyorum. İsrail'de hudutları kapatmışlar, müslüman işyerine gidemiyor, ticaret yok, pazarlar boş, halk sefil... Ailesinde on sekiz ferdi olan bir manav gösteriyor, aç kalmışlar; karpuz yiyorlar, kabuklarını kemiriyorlar, çekirdeklerini topluyorlar, atmıyorlar. Bu insanların suçu ne?.. Buraları onlarındı, yahudiler geldi, modern imkânlarla, çağdaş donanımlarla işgal ettiler.

Ondan sonra da çalışma fırsatı vermiyor, zulmediyor, işkence ediyor, vuruyor, kırıyor, yâni güç kullanıyor. Acımak lâzım, bu haksızlığı durdurmak lâzım, yardımına koşmak lâzım! İşte merhamet bu...

“— Onun arkasında Amerika var, o zaman susalım!..”

Olmaz! Kimin arkasında kim olursa olsun. Amerika’da da aklı başında, vicdanı olan, dindar olan insanlar var. Yâni, zulüm her yerde hoş olmayan bir şey, onu sevmeyen insanlar var. Herkesin zâlime zulmü yaptırmamağa çalışması lâzım!.. O halde müslümanın da kulağının üstüne yatması, ilgilenmemesi doğru değildir. İlgilenecek, engelleyecek...

b.Günaha Yağcılık Yapmak

Şimdi Peygamber SAS Hazretlerinden bu konuda bir hadis-i şerif daha okumak istiyorum, Ebû Nuaym el-İsfahânî, Abdurrahman ibn-i Avf RA’dan rivâyet etmiş, Peygamber SAS buyuruyor ki:⁵

الْقِرْدَةَ وَالْخَنَازِيرَ؛ بِمُدَاهَنَتِهِمْ فِي الْمَعَاصِي،
وَكَفَّهِمْ عَنِ النَّهْيِ وَهُمْ يَسْتَطِيعُونَ
(أبو نعيم عن عبد الرحمن)

⁵ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.366, no:7058; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.I, s.315, no:951; Abdurrahmân ibn-i Avf RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, no:169, no:5605; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.414, no:25200.

RE. 456/8 (*Ve'llezînefsîbi-yedihî, leyahrucenne min ümmetî min kubûrihim fî sûreti'l-kıredeti ve'l-hanâzîr, bi-müdâhenetihim fi'l-meàsî, ve keffihim ani'n-nehyi ve hüm yestatîun.*)

Bu hadis-i şerif çok önemli. Demin başladığımız konudaki müslümanların topluma karşı görevleri, mazluma karşı görevleri, zâlimin karşısına çıkması konusundaki sözlerimin bir destekçisi oluyor. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

(*Ve'llezînefsîbi-yedih*) “Nefsim, canım kudreti elinde olan yaradana, Allah’a, Rabbü'l-âlemîne yemin olsun ki...” Mühim bir şey söyleyeceğini bu yeminden anlıyoruz, pür dikkat dinliyoruz: (*Leyahrucenne*) “Muhakkak ve muhakkak çıkacaklar, (*min ümmetî*) ümmetinden bazı kimseler...” Nereden çıkacaklar? (*Min kubûrihim*) “Gömüldükleri kabirlerinden çıkacaklar...” Tabii insanlar gömüldükten sonra kabirlerinden ne zaman çıkacaklar?.. Kıyamet koptuktan sonra, sûra üfürüldükten sonra, mahşer yerine gidecekleri zaman... İsrâfil AS sûra üfürünce herkes kabrinden kalkacak. (*Vel ba'sü ba'de'l-mevti hakkun*) “Öldükten sonra dirilmek haktır.” Ahiret haktır, mahşer günü haktır, mahkeme-i kübrâ haktır. İşte o zaman kalkacaklar, mahşer yerine gidecekler.

“Ümmetinden bazı kimseler muhakkak ve muhakkak kabirden çıkacak...” Herkes çıkacak, yemin çıkılacağı için edilmiyor. (*Fî sûreti'l-kıradeti ve'l-hanâzîr*) *Kırade* maymunlar demek, *hanâzîr* de hınzırlar demek... Yâni,

“Ümmetinden bazı kimseler maymunların ve domuzların görünüşünde, sûretinde, şeklinde kabirlerinden kalkacak.”

Mahşer günü, kıyamet koptuğu zaman, herkes kabirden kalkıp mahşer yerine gidip toplanacağı zaman; kabre insan olarak gömülmüştü, iki ayağı vardı, iki kolu vardı, başı vardı, insanlar arasında yaşadığı zamanki şekli belliydi, dış görünüşü insan gibiydi... “Ama kabirden kalkacakları zaman, kimisi (*fi sûreti’l- kıredeti*) maymunların şeklinde kalkacak; (*ve’l-hanâzir*) kimisi de hınzırların sûretinde, yâni domuzların şeklinde kalkacak. Allah-u Teâlâ Hazretleri, bazı kullarını cezâlandırmak için ahirette bu şekilleri verecek.

Hattâ bazı âyet-i kerîmelerde eski ümmetlerden bazı suçluların dünyadayken bile bu hâle, maymun şekline, domuz şekline döndürüldüğü rivâyet ediliyor. Bu hususta bazı âyet-i kerîmeler var.

“Ümmetinden bazı kimseler kabirlerinden maymunlar ve domuzlar şeklinde çıkacaklar”. Bu bir cezâ, insan olma vasfını kaybetmiş olarak, insan sûretinde değil, insanlıktan artık tard edilmiş bir şekilde, maymun sûretinde, domuz sûretinde kabirlerinden kalkacak. Ne kadar korkunç bir cezâ!.. Neden?..

(*Bi-müdâhenetihim fi’l-meàsî*) *Meàsî*, masiyetler, isyanlar, günahlar... Allah emretmiş kul ona isyan etmiş, emrini tutmamış, emrine aykırı olarak günahı işlemiş; ona *ma’siyet* derler, çoğulu *meàsî* geliyor. Kelime kök olarak *isyan*

kökünden geliyor. İnsan günah işlediği zaman, kime isyan etmiş oluyor?.. Allah'a isyan etmiş oluyor. Neden?.. Allah "Yapmayın!" demiş, yapıyor da ondan... Veya "Yapın!" dediği bir şeyi yapmıyor, o da isyan... Komutan, "Kalk, hücum et!" demiş, asker yatıyor; isyan... "Dur, gitme!" demiş, kalkmış gitmiş; isyan... Onun gibi... (*Bi- müdâhenetihim fi'l-meàsî*) "Allah'a karşı isyan olan günahlarda yağcılık yapmasından, yumuşak davranmasından, böyle günah işleyenlere karşı da hoş bir tutum içinde olmasından dolayı."

Müdâhene kelimesi, yaltaklanmak, yağcılık yapmak anlamına geliyor. Aslında *dühn*, yağ demek... Bu Türkçe'de de kullanılıyor, birisi birisine dalkavukluk yapıyorsa, yağcılık yapıyor derler. (*Bi- müdâhenetihim fi'l-meàsî*) "İsyanlarda günahlarda, müdâhene ettikleri için..." Yâni isyan eden kimseyi ayıplamıyor, "Yaptığın doğru değil!" demiyor, yağcılık yapıyor, alkış tutuyor, yüzüne gülüyor... Olmaz! Günahkâra iltifat, günahkâra tebessüm, suç işleyeni alkışlamak, kötü yolda gideni, yanlış iş yapanı desteklemek olmaz.

Öyle olursa ne olur?.. Günahlara müdâhene ettikleri için, yâni yağcılık ettiklerinden, alkış tuttuklarından, dalkavukluk yaptıklarından, maymun ve domuz sûretinde ba's olunacaklar.

(*Ve keffihim anin-neh'y'i ve hüm yestatîùn.*) "Güçleri yettiği halde günahı engellemekten geri durdukları için..." Adamın aslında itibarı var, aslında sözü dinlenebilir. "Aslında söylese,

hatırını ortaya koysa, veya sert bir şekilde yanlış olduğunu söylese, suçlu o günahı işlemeyecek ama; bu engellemeyi yapabileceği halde yapmadığından dolayı ve günah işleyenlere karşı da dalkavukça, müdâhene ederek, yağcılık yaparak, hoş bir tavır takındığından dolayı maymun ve domuz sûretinde kalkacaklar.” diye bildiriliyor.

Tabii bu cezânın başlangıcı... Ahirette de, “Niye yapmaları gereken görevi yapmadılar?” diye, onun hesabı ayrıca sorulacak.

Bu konuda bir başka hadis-i şerifi nakledeyim:⁶

“Birisine kabre konulduğu zaman, derhal kabirdeki azab melekleri, azab etmeye başlayacaklar. Başına ateşten bir topuz vuracaklar, o vurdukları ateşten topuzdan dolayı kabrin içi duman ve ateşle dolacak. O da, canı çok yandığı için feryad ü figan edecek, bir taraftan da:

‘—Ben müslümanım, beni niye azablandırıyorsunuz? Kâfir değilim, niye bana bu kabir azabını yapıyorsunuz?’ diye azab meleklerine kendini anlatmağa çalıştığı sırada, melekler diyecek ki:

‘—Sen dünyadayken falanca gün, falanca mevkîde zâlimler, müşrikler, kâfirler birisine zulüm yapıyordu. Onların yanından geçtiğin zaman o zulmü engellemedin, o zulmü

⁶ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XII, s.443, no:13610; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.21, no:43758; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.II, s.92, no:967; RE. 21/7.

durdurmadın, o mazlûmu kurtarmadın, o zâlimlere engel olmadın. Kabirde bu cezâ bundan.’ diye azaba devam edecekler.”

Peygamber Efendimiz’in bildirdiğinden anladığımızı göre, demek ki, dünyadayken zâlimin karşısına çıkmayan, haksızlığı engellemeğe çalışmayan bir insanın, kabre konulduğu zaman manevî cezâsı, azabı başlıyor.

Ondan sonra da, kabirden kalkarken maymun ve domuz sûretinde mahşer yerine gidecek, sonra mahkeme-i kübrâda muhakeme edilip, cezâsı neyse o cezâyâ çarptırılacak. Cezâ böyle devam ediyor.

Tabii işin bir de topluma olan tarafı var. Yâni, insanlar topluma karşı görevlerini yapmayınca, zâlimin karşısına dikilmeyince, haksızlığı karşı durmayınca, haklıyı desteklemeyince toplumun düzeni bozular. Böyle toplumlar felâkete uğrarlar; dünyevî bakımdan da felâkete uğrarlar, yıkılırlar.

c. Emr-i Ma’ruf ve Nehy-i Münker

Üç hadis olmuş olsun diye, bu hususta bir hadis-i şerifi de okuyarak sözümü tamamlamak istiyorum. Sonuncu hadis-i şerif Huzeyfe Hazretleri’nden, Tirmizî tarafından rivâyet edilmiş, *hasen* diye de tavsif etmiş; yâni iyi bir rivâyet, güzel bir rivâyet...

Peygamber SAS Efendimiz yine iki hadis-i şerifte izâh ettiğim şekilde, yeminle başlamış:⁷

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَتَأْمُرَنَّ بِالْمَعْرُوفِ، وَلَتَنْهَوْنَ
عَنِ الْمُنْكَرِ، أَوْ لَيُوشِكَنَّ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عِقَابًا
مِنْ عِنْدِهِ، ثُمَّ لَتَدْعُوا عَنْهُ، فَالِيسْتَجِيبُ لَكُمْ

(حم . ت . حسن ، والسراج ، ض . عن خذيفة)

RE. 459/7 (*Ve'llezî nefsi bi-yedihî*) “Canım nefsim kudret-i elinde olan Allah’a, alemlerin Rabbine yemin olsun ki, (*lete’mürunne bi’l-ma’ruf ve letenhevünne ani’l-münker*) ya emri-ma’rufu muhakkak yaparsınız ve nehy-i münkeri muhakkak icrâ edersiniz; (*ev leyûşikenna’llâhu en yeb’ase aleyküm ikâben*) ya da, Allah’ın size emrettiği farz vazifeyi yerine getirmezsensiz, Allah-u Teâlâ Hazretleri çok kuvvetle muhtemel ki başınıza bir ikâb, bir azap, bir cezâ gönderir. Göndermesi aşağı yukarı tahakkuk eder.” Nereden?.. (*Min indihî*) “Kendi tarafından...”

Yâni insanın, bir toplumun başına dünyadayken bir felâket geliyor. Diyelim ki; zelzele, sel veya yangın veya kıtlık veya sarî hastalık veya fakr u zarûret veya düşman istilâsı veya çeşit çeşit, türlü türlü azaplar... Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin azapları çeşitlidir; kimisinin başına yıldırımlar

⁷ Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.468, no:2169; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.388, no:23349; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VI, s.84, no:7558; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.X, s.93, no:19986; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.VII, s.276; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.IV, s.367, no:7059; Huzeyfetü’bnü’l-Yemân RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.68, no:5529; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXII, s.402, no:25172.

yağdırmıştır, kimisini şiddetli esen kasırgalarla helâk etmiştir, kimisini Firavun gibi denize gark etmiştir... Allah'ın çeşit çeşit azapları, ikâbları vardır, azab melekleri vardır; topluma cezâyı gönderir... (*Ikâben min indihî*) *Ikâb*, tâkibat sonunda verilen cezâ demek, yapılan bir suçtan dolayı kişiye verilen cezâ demek.

“Emr-i ma'ruf, nehy-i münker yapmazsanız, o zaman Allah kendi yanındaki türlü türlü azaplardan bir azabı, aşağı yukarı size göndereceği kesinleşecek. (*Sümme leted'û anhu*) Sonra siz ‘Bu gelen belâ kalksın!’ diye, onun aleyhine dua edeceksiniz. ‘Yâ Rabbî, böyle bir belâ geldi, aman bizi koru, bizi kurtar, bu felâketi başımızdan defet, Aman ya Rabbî!..’ dersiniz. Allah aslında mücîbü'd-deavâttır ama, (*felâ yestecîbu leküm*) sizin duanıza icâbet etmez.”

Neden?.. Cezâlı durumdasınız, şu anda duanızı kabul etme durumu yok, cezâyı uğramışsınız. Bu Allah'ın cezâsı, bu cezâyı Allah gönderdi, bu cezâyı hak ettiğiniz için, o anda dua edersiniz de duanız kabul olmaz. Allah duanızı kabul etmez, duanıza icâbet etmez. Halbuki;

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

(المؤمن: ٦٠)

(*Ve kâle rabbekümü'd'unî estecib leküm*) [Rabbiniz şöyle buyurdu: Bana dua edin, duanızı kabul edeyim!] (Mü'min, 40/60) buyrulmuştur. Aslında, Allah duaları kabul edicidir ama budurumda olanları kabul etmeyeceğini

bildiriyor. Çünkü cezâyı hak etmiş, cezâyı gönderen kendisi...

Aziz ve sevgili kardeşlerim! Bu hadis-i şerifler bitti, kısa biryorumumla sohbetimi tamamlamak istiyorum:

İslâm aleminin durumuna bakıyorum, tabii İslâm düşmanları var, tarih boyunca da, her zaman, her devirde olmuş, Kur'an'ın düşmanı, İslâm'ın düşmanı, imanın düşmanı, doğruluğun düşmanı, Allah'ın düşmanı insanlar, Allah'ın yarattığı çeşit çeşit mahlûklar olmuş... Hattâ şeytan var, o da bir müslümanı doğru yoldan aldatmağa çalışıyor, hepsi Allah'ın hikmeti...

İslâm düşmanları İslâm için tuzaklar kuruyor ve İslâm'ın aleyhine çalışıyor; olabilir, tamam onların vazifesi o... Her varlığın, her yaratığın, her maddenin özellikleri var, vazifeleri var; ateş yakar, su boğar... Amma müslümanların Allah'ın emirlerinden ne kadar uzak olduğunu, Kur'an-ı Kerim'i nasıl çiğnediklerini, Allah'ın haramlarını nasıl irtikâp ettiklerini çevremizde görüyoruz.

Sevgili dinleyiciler! Bakın, kendi çevrenizi bir mü'min gözüyle inceleyin; kendi ailenize bakın, çoluk çocuğunuza bakın, kendinize bakın!.. Hayatınız, davranışınız, yaptığınız işler Allah'ın emirlerine ne kadar uygun?.. Onları bir ölçün, İslâm terazisine koyun, İslâm tartısıyla bir tartın; Allah'ın yasaklarından kaçınıyor musunuz, emirlerini tutuyor musunuz, haramlara bulaşmış mısınız, bulaşmamış mısınız; Allah'ın sevaplı, mübarek işlerini yapıyor musunuz, yapmıyor musunuz?.. Büyük ölçüde yapılmıyor.

Meselâ ben iki üç hafta önce, Mekke-i Mükerreme'de, Medîne-i Münevvere'deydim. Oradaki insanları, ibadetleri görüyoruz. Tabii orada Kur'an-ı Kerim daha çok okunuyor, insanlar Kur'an-ı Kerim'in emirlerine daha çok uyacağız diye bir ihtimam gösteriyorlar, görüyorsunuz. Yâni dindar insanların yığıldığı, geldiği güzel ibadetler yaptıkları, gözyaşlarıyla tavaf ettikleri, Peygamber Efendimiz'in mescidini ziyaret ettikleri, ibadet ettikleri yerler... Yâni hâlis, muhlis, Allah'ın rızâsına uygun İslâm bu...

Ülkelerimize bakın; bizim Türkiye'miz olsun, Mısır olsun, Hindistan, Pakistan, Malezya, herhangi bir İslâm ülkesini alın, orada İslâmî yaşantının Kur'an'a ve dinimizin ahkâmına ne derece uygun olduğuna bir bakın?.. Uyulmuyor. Namaz kılan az, haram yemeyen az, doğru düzgün güzel ahlâklı, olgun, tam, hakîkî müslüman olan az...

Peki ne olur?.. O zaman toplum bir cezâyâ uğrar. Emr-i ma'ruf yapılmıyor, nehy-i münker yapılmıyor, zulüm boyu aşmış, zâlimler zulmünü icrâ ediyor, mazlumların yardımına koşulmuyor, haksızlıkların karşısında dur denilmiyor... Ne olur?.. Allah'ın cezâsı gelir, dua da edilse, o cezâ kalkmaz.

Sevgili kardeşlerim çare nedir?.. Yâni bunu, merhametli olmak gerektiği için söylemek durumundayız. Herkese merhamet ediyoruz, herkesin imana gelmesi lâzım, herkesin müslüman olması lâzım!.. Çünkü Allah'ın yarattığı insanlara teklifi:

“—Müslüman olun! Ben İslâm’dan başka bir yaşam tarzını sevmiyorum, tercih etmiyorum. Peygamber gönderdim, emirlerimi yasaklarımı bildirdim, ona uyun!” diyor.

Kısaca, dobra dobra mânâsı bu... Allah-u Teâlâ Hazretleri, “Ben sizin yalan söylemeyen, haksızlık yapmayan, kimsenin haksız yere malını almayan, çalmayan, çırpmayan, aldatmayan, tatlı dilli, merhametli, güleç yüzlü, sevimli, herkese iyilik yapan insanlar olmanızı istiyorum!” demiş oluyor. Kimse de onu dinlemiyor; dinlendiği çağlar geçmiş, dinlenmedik bir çağa gelmişiz.

O zaman acaba, İslam aleminin her yerindeki bu üzücü olaylar... Nereye baksan kan, savaş, baskı... Cezayir’de bilmem şu kadar insan öldürüldü, bu kadar insanın boynu kesildi... Cezayir’de öldüren ve ölenler, iki taraf da Cezayir halkı... İşte Ortadoğu’daki olaylar, bizim sınırlarımızın çevresinde olan olaylar... Bunların hepsi Allah’ın cezâsı olabilir diye korkuyorum, aziz ve sevgili kardeşlerim!.. Çare olarak da, hepimizin Kur’an-ı Kerim’e sarılmasını; sarılmayanlara da da emr-i ma’ruf, nehy-i münker yaparak, doğruları öğretmemizi Peygamber Efendimiz söylüyor, ben de naklediyorum.

Herkes etrafındaki eşine, dostuna, akrabasına, yakınlarına, sevdiklerine İslâm’ı anlatacak, tebliğ edecek, sahabe gibi olacak... Kur’an-ı Kerim’in ehli olacak, bilecek, Kur’an-ı Kerim’i öğretecek, yanlış bilene doğruyu öğretecek,

emr-i ma'ruf, nehy-i münker yapacak... İslâm aleml ile ilgilenecek, müslümanlarla ilgilenecek... Zâlimlerin zulmünü engelleme yollarını düşünecek, mazluma yardımın çarelerini düşünecek, ona iyilik yapacak; zulmünü engelleyerek ona da iyilik yapacak ki bu belâ kalksın... Böylece cezâdan kurtulacak...

Allah-u Teâlâ Hazretleri görevlerimizi güzel yapmayı, sonuç itibariyle sevdiği, razı olduğu kul durumuna erişmeyi nasib etsin... Sevmediği, razı olmadığı, kızdığı kul olmaktan Allah cümlemizi korusun...

حَفَظْنَا أَهْلًا وَإِيَّاكُمْ

(*Hafazana'llâhu ve iyyâküm*) derler, Arapça cümlesi bu; "Allah bizi de, sizi de böyle bir duruma düşür olmaktan korusun..." Hem dünyada hem ahirette aziz ve bahtiyar eylesin... Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri, cumanız mübarek olsun, bizleri duadan unutmayın!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

08. 08. 1997 - Hamburg / ALMANYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

